ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՔՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԾՈՑԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Զ. Տարի, Թիւ 236, Ուրբաթ, 20 ՅՈՒՆԻՍ, 2014

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

«Եթէ Նազարպայեւ Կարդաց Ալիեւի Նամակը, Մենք Ալ Պէտք Է Կարդայինք Արցախի Նախագահ Բակօ Սահակեանի Նամակը» Ընդգծեց Արմէն Ռուստամեան

Եւրասիական համարկման հոլովոյթին մէջ Հայաստան չի պաշտպաներ Ղարաբաղի շահերը: Այս մասին երէկ լրագրողներուն յայտնեց Հայաստանի Ազգային Ժողովի ՀՅԴ խմբակցութեան ղեկավար Արմէն Ռուստամեան:

Ըստ անոր, ատիկա աւելի տարօրինակ է, քանի որ Հայաստան վաղուց փաստացի կը ներկայացնէ Լեռնային Ղարաբաղի շահերը այնտեղ, ուր Ստեփանակերտ չի կրնար ինքնուրոյն ներկայանալ, օրինակ՝ ՄԱԿ-ին:

«Ղարաբաղը շահեր ունի՞ եւրասիական համարկման հոլովոյթին մէջ: Վստահաբար ունի: Իսկ ո՞վ պէտք է զանոնք պաշտպանէ: Ատիկա անպատասխան մնաց: Նազարպայեւ կարդաց Ալիեւի նամակը, մենք ալ պէտք է կարդայինք Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Բակօ Սահակեանի նամակը», յայտարարեց Ռուստամեան:

Ան նաեւ աւելցուց, որ հարցերը պէտք է լուծել ոչ թէ ոտքի վրայ, այլ յղացական մօտեցումներով, իսկ զանոնք ոչ ոք կը պատրաստէ:

Ռուստամեան ընդգծեց, որ Ռուսիա կրնայ դժուարացնել ղարաբաղեան տագնապի լուծումը, ինչպէս ժամանակին ատիկա ըրաւ Եւրոպական խորհուրդը: «Անիկա իբրեւ անդամ երկիրներ ընդունեց ե՛ւ Հայաստանը, ե՛ւ Ազրպէյճանը: Հիմա Եւրասիական միութեան մէջ միայն Հայաստանն է, եւ ատիկա կարելի էր օգտագործել մեր բանակցային դիրքերը ամրապնդելու համար: Բայց չ՛օգտագործուիր»:

Ռուստամեան չբացառեց, որ եւրոպականին պէս, Ռուսիա Ազրպէյճանի հետ քննարկէ Եւրասիական միութեան անոր անդամակցութեան հարցը: «Այդ ժամանակ Եւրասիական միութեան շրջանակին մէջ Հայաստանի եւ Ղարաբաղի միացեալ տնտեսական տարածութիւնը լրջօրէն կը բարդանայ»:

«Մենք գիտենք ինչ գրած ենք եւ այո՛ կը պահանջենք, խնդրելու խնդիր չունինք», Ազգային ժողովին մէջ լրագրողներու հետ հարցում-պատասխան բաժինին ընթացքին ըսաւ ՀՅԴ խմբակցութեան ղեկավար Արմէն Ռուստամեան՝ նշելով, որ համագործակցութեան վերաբերեալ հաւանական բոլոր քայլերը քառեակը կատարած է եւ մինչեւ հիմա քննարկումներու ամբողջ բնոյթը այն էր, որ մղէին կառավարութիւնը դաշտ մը, ուր հատման եզրեր պիտի ըլլան:

«Կը կարծեմ, որ բառերու ետեւէն պէտք չէ իյնալ, այլ անհրաժեշտ է անդրադառնալ բովանդակութեան: Եթէ պէտք է բովանդակութեան անդրադառնան, ապա աւելի լուրջ պատասխան կը սպասենք՝ 12 կէտերու իրական կամ ոչ իրական ըլլալուն վերաբերեալ», ըսաւ ան:

Նախանցեալ օր Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան յայտարարած էր, որ այդ փաստաթուղթը մշակողները, ամենայն հաւանականութեամբ, քիչ մը շտապողականութիւն ցուցաբերած են, նախանցեալ օր լեզուաշարադրական բացթողումներ ունեցած են, որովհետեւ, եթէ նպատակը համագործակցութիւնն է, ապա այդպիսի փաստաթուղթերէն պիտի բացառուին «կը պահանջենք», «կը պարտադրենք» եւ այլ հասկացողութիւնները:

Ըստ Արմէն Ռուստամեանի, պատասխանը չ՛արտացոլացներ այն լրջութիւնը, որով քառեակը մօտեցած էր 12 կէտերու ամրագրման:

«Այդտեղ որեւէ հապճեպ բան չկայ՝ ի տարբերութիւն իշխանութիւններու հապճեպ բերուած նախաձեռնութիւններուն, որոնք այս պահուն կը քննարկուին Ազգային ժողովին մէջ: Քառեակը երկար ժամանակ աշխատած է այդ կէտերուն վրայ, հասարակութիւնն ալ ծանօթ է, թէ քառեակը քանի՛ նիստ նուիրած է անոր, այնպէս որ եթէ լուրջ չեն վերաբերիր անոր նկատմամբ «անոր համար ալ վիճակը այսպիսին է երկրին մէջ: Եթէ կը խօսին ականջալուր ըլլալու մասին, բայց լուրջ չեն վերաբերիր, կ՛ունենանք այն, ինչ որ ունինք: Մենք մեր հաստատումներէն դուրս չենք գար եւ կարելիութիւն կու տանք հասարակութեան հասկնալու, թէ ո՛վ ինչ կ՛ուզէ, ինչպէ՛ս կ՛արձագանգէ հակառակ կողմը: Բայց մէկ բան յստակ է՝ ջրբաժան է», ընդգծեց դաշնակցական պատգամաւորը՝ շեշտելով սակայն, որ քառեակի միացեալ հանրահաւաքը շուտ չեն կատարեր, այլ կը կատարեն ինչպէս նախանշուած է աշնան:

Արմէն Ռուստամեան, կրկին անդրադառնալով Հայաստանի նախագահի ելոյթին, կրկնեց, որ ասիկա այն հարցը չէ, որ բառերու ետեւէն իյնալով կը նսեմացուի փաստաթուղթի կարեւորութիւնն ու նշանակութիւնը:

«Կը պահանջենք, այո, որովհետեւ բանը բանէն վաղուց անցած է: Եւ այնտեղ ներկայացուած չէ այնպիսի հարց, որ նոր հրապարակ կը բերենք կամ անիրական է: Եթէ այդպիսի մօտեցում կայ, ապա ժամանակն է շատ համապատասխան, լուրջ եւ խորքային ըսեն, թէ ի՛նչը ատիկա չէ: Ի վերջոյ այդ պահանջները օդէն վերցուած չեն, այլ հասարակութեան պահանջներն են: Եւ այո՛, պահանջներ են, որովհետեւ եթէ անոնք այսօր չէք իրականացներ, ուրեմն մենք գործ ունինք իրավիճակի մը հետ, ուր կ՛անտեսուին հասարակութեան եւ չորս քաղաքական ուժերու բարձրացուցած հարցերը», ըսաւ Արմէն Ռուստամեան:

Նախագահ Սարգսեան Համապարփակ Հարցազրոյց Կու Տայ Հանրային Պատկերասփիւռի Կայանին

Նախագահ Սերժ Սարգսեան նախանցեալ օր ուշ երեկոյեան հարցազրոյց մը տուաւ Հանրային պատկերասփիւռի կայանին: Մօտ 40 վայրկեան տեւած զրոյցին ընթացքին նախագահը պատասխանեց շարք մը հարցումներու՝ Եւրասիական միութեան մէջ Հայաստանի ապագային, երկրին ապահովութեան հարցերուն եւ ընդդիմութեան պահանջներուն վերաբերեալ:

Նախագահ Սարգսեան հաստատեց, որ Հայաստան պիտի մասնակցի Մաքսային միութեան այն սահմաններով, ինչպէս որ անդամակցած է միւս բոլոր միջազգային կառոյցներուն: Հանրապետութեան նախագահը յայտնեց, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնը առանձնայատուկ յարաբերութիւններ ունի Լեռնային Ղարաբաղի հետ եւ սխալ է, ըստ նախագահին, կասկածի տակ առնել այն հանգամանքը, որ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը անկախ պետութիւն է: Ան ընդծեց, որ Լեռնային Ղարաբաղը ունի իր յստակ սահմանները: «Այո, որոշակի եւ շատ յստակ նկատառումներէ մեկնելով՝ մենք չենք ճանչցած Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութիւնը», յայտնեց նախագահ Սարգսեան: Նախագահը աւելցուց, որ օգտուելով այս առիթէն՝ իր քննադատներէն կը խնդրէ չպաշտպանել Լեռնային Ղարաբաղը իրմէ, որովհետեւ ատիկա, ըստ անոր, վիրաւորական եւ անհեթեթ է:

Սերժ Սարգսեան նաեւ վստահեցուց, որ Աստանայի մէջ Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարպայեւի յայտարարութենէն անակնկալի չէ եկած, եւ հայկական 10 հոգինոց պատուիրակութիւնը նախօրօք իմացած է Ազրպէյճանի նախագահի նամակին մասին: «Դիւանագիտութիւնը տղայութիւն ընելու տեղ չէ, յայտնեց Հայաստանի նախագահը՝ հակադարձելով այն քննադատներուն, որոնք քննադատեցին զինք չպատասխանելուն համար: «Եւ երբ ես կ՚ըսէի՝ իրապէս տհաճ էր, ոչ թէ բովանդակային առումով կ՚ըսէի տհաճ էր, այլ տհաճ էր, որ Մաքսային միութեան անդամ երկրներէն մէկուն նախագահը յղում կը կատարէր Ազրպէյճանի նախագահի նամակին: Միայն այսքանը», շեշտեց Սարգսեան:

Խօսելով ղարաբաղեան տագնապին մասին՝ նախագահը նշեց, որ սահմանին յաճախակի դարձած զինադադարի խախտման դէպքերը ոչ թէ հակառակորդի նոր մարտավարութիւն են, այլ ընդամէնը երկար տարիներէ ի վեր գոյութիւն ունեցող հոլովոյթներու զարգացումը: Սարգսեան շեշտեց, որ հակառակորդը հայկական սահմաններու երկայնքով լարուածութիւնը չի թուլացներ, որովհետեւ այդ ձեւով աշխարհին կ՚ուզէ ցոյց տալ, որ պատերազմը չէ աւարտած եւ եթէ բանակցային հոլովոյթին մէջ յաջողութիւններ չունենան, ապա անխուսափելի է զինուորական գործողութիւններու վերսկսումը:

«Հայաստանի համար առաջնահերթութիւնը ապահովութեան խնդիրներն են, եւ մենք ջանասիրութեամբ կ՚աւելցնենք մեր սպառազինութիւնները, ձեռք կը բերենք նոր տեսակներ եւ կը կատարելագործենք նախկինը, եւ կարիքը չունինք անոնց ցուցադրման: Մենք ոչինչ կը խնայենք՝ ունենալու այն, ինչ որ անհրաժեշտ է սահմանները անառիկ պահելու, անվտանգութիւնը ապահովելու համար», յայտարարեց նախագահ Սերժ Սարգսեան:

«20 տարի տեւող բանակցութիւններուն արդիւնքը հակառակ կողմին հետ 20 տարի տեւող խաղաղութիւնն է, թէեւ, այո, վատ, փխրուն խաղաղութիւն է, ու բանակցութիւնները դանդաղ կ՚ընթանան: Իսկ պատճառը այն է, որ մենք եւ Ազրպէյճան տարբեր ձեւով կը մեկնաբանենք այն սկզբունքները, որոնք համանախագահներուն կողմէ առաջարկուած են իբրեւ խնդիրի լուծման հիմք», ըսաւ Հայաստանի նախագահը՝ շարունակելով. «Մենք եւ համանախագահները այդ լուծումները կը պատկերացնենք ու կը մեկնաբանենք նոյն ձեւով, Ազրպէյճան այլ բան կը հասկնայ, եւ այս տարակարծութիւնը, պատահական չէ, որ ամէն անգամ հասնելով փուլի՝ մը Ազրպէյճան նոր առաջարկներ կը ներկայացնէ, որ խոչընդոտող հանգամանք է: Մենք նոյն ձեւով պէտք է հասկնանք միջազգայնօրէն ստեղծուած սկզբունքները»:

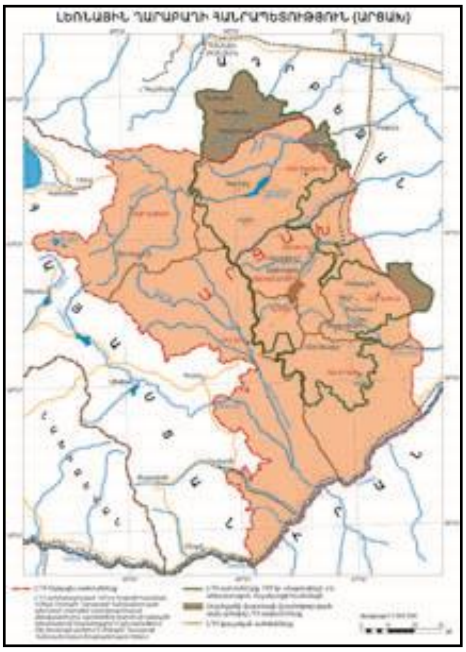

Անդրադառնալով ընդդիմութեան 12 պահանջներուն վերաբերող հարցումին՝ Սերժ Սարգսեան յայտնեց, որ ծանօթացած է անոնց ու կարծիքներու բախումն ալ օգտակար կը նկատէ: Միաժամանակ, ան աւելցուց, որ պահանջները կազմողները թոյլ տուած են «լեզուաշարադրական բացթողումներու, որովհետեւ եթէ նպատակը համագործակցութիւնն է, ապա այդպիսի փաստաթուղթէն պէտք է բացառել «կը պահանջենք », «կը պարտադրենք բառերը»:

«Այն հարցերը, որոնք ներառուած են մեր նախընտրական ծրագիրներուն մէջ, պէտք է արագ առաջ տանիլ, մեր ընդդիմադիրներուն յայտնենք, թէ այս ուղղութիւններուն մէջ մինչեւ ուր պիտի շարժինք: Երկրորդ՝ այն հարցերը, որոնք առնչութիւն ունին սահմանադրական բարեփոխումներուն հետ, անպայման պէտք է քննարկուին՝ հեղինակներու հետ միասին եւ գան ընդհանուր յայտարարի: Եւ երրորդ՝ այն հարցերը, որոնք, մեր կարծիքով, իրատեսական չեն, ապա անպայման պէտք է բացատրել մեր ընդդիմախօսներուն, թէ ինչո՛ւ իրատեսական չեն եւ ի՛նչ հետեւանքներու կրնան բերել, եթէ մենք խնդիրները լուծենք այդ ձեւով, ինչ ձեւով որ իրենք կ՚առաջարկեն», ըսաւ Հայաստանի նախագահը:

«Նորէն կրկնեմ եւ ես համոզուած եմ, որ կարծիքներու այս բախումին իբրեւ արդիւնք մենք պիտի ունենանք շատ լաւ որոշումներ», յայտարարեց Սերժ Սարգսեան:

Հէ՜յ ագահ մարդ, հէ՜յ անգոհ մարդ, միտքդ երկար, կեանքդ կարճ,
Քանի՜ քանիսն անցան քեզ պէս, քեզնից առաջ, քո առաջ.
Ի՞նչ են տարել նրանք կեանքից, թէ ինչ տանես դու քեզ հետ,
Խաղաղ անցի՛ր, ուրախ անցի՛ր երկու օրուան էս ճամբէն:

Յովհաննէս Թումանեան

Մամետեարով – Լաւրով Հանդիպումին Ընթացքին Քննարկուած Է Լեռնային Ղարաբաղի Հարցը

Ազրպէյճանական «Թրենտ» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Էլմար Մամետեարով իր ռուս գործընկերոջ՝ Սերկէյ Լաւրովի հետ ունեցած հանդիպումէն ետք յայտարարած է, որ Ազրպէյճանի եւ Ռուսիոյ յարաբերութիւնները ռազմավարական բնոյթ ունին: Ան կարեւոր նկատած է այն, որ ապրանքներու շրջանառութիւնը աճած է:

«Մենք քննարկած ենք համագործակցութեան խորացման կարելիութիւնները: Մենք նաեւ չենք շրջանցած Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի հարցը», ըսած է Մամետեարով: Ըստ անոր, իրենք քննարկած են այն քայլերը, որոնք պէտք է ձեռնարկուին լուծման հոլովոյթը տեղէն շարժելու համար:

Մամետեարով նաեւ մեկնաբանած է Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի նախագահներու հաւանական հանդիպումին մասին լուրերը: «Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Հոլլանտ առաջարկած է Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներու հանդիպում կազմակերպել: Մենք այժմ Ֆրանսայէն պաշտօնական պատասխանի կը սպասենք», ըսած է նախարարը: Լաւրով իր կարգին նշած է, որ Ազրպէյճանի եւ Ռուսիոյ համագործակցութիւնը աշխուժօրէն կը զարգանայ ոչ միայն երկկողմ, այլ նաեւ շրջանային մակարդակով:

Անդրադառնալով ղարաբաղեան տագնապի հարցին՝ Լաւրով ընդգծած է ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ջանքերը՝ երկու երկիրներու նախագահներուն միջեւ նախապէս ձեռք բերուած համաձայնութիւնները կեանքի կոչելու համար: «Մենք նաեւ քննարկած ենք իրավիճակը Ուքրանիոյ մէջ, մարդոց մահուան դէպքերը: Ատիկա ազդանշան է, որ պէտք է դադրեցնել կրակը այդ երկրին մէջ: Մենք քննարկած ենք Իրաքի եւ Սուրիոյ հարցերը, ուր գլուխ բարձրացուցած է միջազգային ահաբեկչութիւնը», ըսած է ան:

«Եւրասիական Տնտեսական Միութիւնը Պէտք Չէ Կապել Լեռնային Ղարաբաղի Տագնապին Հետ»

Ազրպէյճանական Haqqin.az կայքը կը հաղորդէ, որ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրով իր ազրպէյճանցի գործընկերոջ՝ Էլմար Մամետեարովի հետ ունեցած հանդիպումէն ետք յայտարարած է, որ Եւրասիական տնտեսական միութեան ստեղծման հարցը պէտք չէ կապել Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման հետ:

Ան նշած է, որ Ռուսիան Եւրասիական տնտեսական միութեան միանալու համար Ազրպէյճանին հրաւէր չէ ուղղած, «սակայն մենք ուրախ պիտի ըլլայինք, եթէ մեր գործընկերային յարաբերութիւնները զարգանային, ներառեալ միջազգային կազմակերպութեան շրջանակներուն մէջ: Եւրասիական տնտեսական միութիւնը Ռուսիոյ, Պիելոռուսիոյ եւ Ղազախստանի տնտեսական միութիւնն է, որուն այս ամսուան աւարտին պիտի միանայ նաեւ Հայաստան: Ղարաբաղեան հարցը միջազգային իրաւունքի այլ նիւթ է եւ, ինչպէս գիտէք, հայկական կողմը յայտարարած է, որ Եւրասիական տնտեսական միութիւն պիտի մտնէ այն սահմաններով, որով կ՚անդամակցի այլ կազմակերպութիւններու: Միութիւնն ու ղարաբաղեան հարցը տարբեր հարցեր են: Ռուսիան՝ իբրեւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահ, հետագային ալ պիտի նպաստէ խաղաղ ճամբով տագնապի լուծման», ըսած է Լաւրով:

ՀՅԴ Երիտասարդականի Մասնակցութիւնը Հոլանտայի Երիտասարդ Ընկերվարներու Ընդհանուր Ժողովին

ՀՅԴ Բիւրոյի Երիտասարդական գրասենեակը կը հաղորդէ, որ 15 յունիսին ՀՅԴ Երիտասարդականի ներկայացուցիչներ Ատրինէ Մարգարեան, Սարինէ Աբրահամեան եւ Նուպար Վարդանեան մասնակցեցան Հոլանտայի Երիտասարդ ընկերվարներու Ընդհանուր ժողովին, որ տեղի ունեցաւ Ութրեխթ քաղաքին մէջ:

Երիտասարդ ընկերվարները Աշխատաւորներու կուսակցութեան երիտասարդական կազմակերպութիւնն է: Ժողովի օրակարգին վրայ ընդգրկուած էր շրջանաւարտ վարչութեան երկամեայ գործունէութեան հաշուետուութիւնը, որուն հիմնական մասը կը վերաբերէր Եւրոպական խորհրդարանի ընտրութիւններուն ընթացքին կատարուած աշխատանքներուն: Ժողովը քննարկեց եւ վերլուծեց Եւրոպական խորհրդարանի ընտրութիւններուն արդիւնքները:

Վերոնշեալէն բացի, ՀՅԴ Երիտասարդականի ներկայացուցիչները մասնակցեցան դասախօսութիւն-քննարկումներու՝ ընկերային համակարգի բարելաւման, ընկերվար-ժողովրդավար գաղափարախօսութեան եւ նախորդ 20 տարիներուն ընթացքին Աշխատաւորներու կուսակցութեան կատարած աշխատանքներուն եւ ձեռքբերումներուն մասին նիւթերով:

Ժողովին մասնակցեցաւ նաեւ Հոլանտայի կրթութեան, գիտութեան եւ մշակոյթի նախարարը, որ իր ելոյթին մէջ անդրադարձաւ ուսանողներու նպաստներու վերաբերեալ օրէնքներուն մէջ կատարուած փոփոխութիւններուն: Մասնակիցները առիթ ունեցան նախարարին հարցումներ ուղղելու: Ժողովի աւարտին ընտրուեցաւ նոր վարչութիւն:

Քառեակը Տապալեց «Կուտակայինը» «Նպատակային Ընկերային Վճար» Դարձնելու Մասին Օրէնքի Քուէարկութիւնը

Հայաստանի Ազգային ժողովի ոչ իշխանական ուժերու՝ քառեակի անդամները Ազգային ժողովի մուտքին մօտ հաւաքուած «Դէմ եմ» խումբի անդամներուն տեղեկացուցին, որ քառեակը տապալած է «պարտադիր կուտակայինը» «նպատակային ընկերային վճար» դարձնելու մասին օրէնքի քուէարկութիւնը:

Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւն խմբակցութեան պատգամաւոր Արծուիկ Մինասեան յայտնեց, որ նախ եւ առաջ օրէնքի բովանդակութեան մասին տեղեկատուութիւն որեւէ մէկը չունի: «Մենք նաեւ արձանագրեցինք, որ այն, ինչ որ ներկայացուած է քննարկման, Սահմանադրութեան չի համապատասխաներ, աւելի եւս, որ անոր մասին որեւէ պատգամաւոր տեղեակ չէ, չեն կրնար քննարկել», ըսած է ան:

«Քառեակը փորձեց տապալել, մենք յաջողեցանք երկու քուէարկութիւն ձախողեցնել, ինչ որ պարտադրեց մեծամասնութեան, որ իրենք այլեւս որեւէ հարց չդնեն այսօր քուէարկութեան, փորձեն անցնիլ օրակարգային հարցերու քննարկման», ընդգծեց Մինասեան: Թէ այդ հոլովոյթը ի՞նչ ընթացք կ՚ունենայ, Արծուիկ Մինասեան նշեց, որ այս պահուն դժուար է պատասխանել, բայց վստահ է, որ իրենք բոլորը այդ հարցին մէջ միասնական են եւ պիտի փորձեն թոյլ չտալ հարցի քննարկումը եւ քուէարկութիւնը առնուազն այնքան ժամանակ, քանի տակաւին չէ հրապարակուած նախագիծը եւ հանրութիւնը ծանօթ չէ փաստաթուղթին: Մինասեան աւելցուց, որ քաղաքական պահանջներ նաեւ չեն ներառուած այդ փաստաթուղթին մէջ եւ այդ փաստաթուղթը չէ համապատասխանեցուած բարձր դատարանի որոշման պահանջներուն:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

«Այն Ինչ Որ Տեղի Ունեցաւ Դաւադրութիւն Եւ Շրջանային Սերտուած Ծրագիր Է» Ըսաւ Իրաքի Վարչապետը

Իրաքի վարչապետ Նուրի Մալիքի երէկ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին վստահեցուց, որ Իրաք յաջողած է հարուածն ու կարգ մը զինուորներու եւ հրամանատարներու մօտ հոգեբանական պարտութիւնը յաղթահարել՝ զգուշացնելով, որ «Ահաբեկչութիւնը այլ երկիրներու պիտի հասնի եւ շրջանային համակարգեր պիտի ցնցէ»:

Ինչ կը վերաբերի մեծն այաթոլլա սէյիտ Ալի Սիսթանիի՝ ՏԱՀԵՇ-ի դէմ կռիւին մէջ իրաքեան բանակին օժանդակելու կրօնական հրամանագիրին՝ Մալիքի ըսաւ, որ այդ հրամանագիրը որեւէ ձեւով յարանուանական չէ, եւ շեշտեց, որ իրաքեան բանակին օժանդակելու պատրաստակամութիւն յայտնած կամաւորները սիւննիներ եւ շիիներ են, որոնք ճակատամարտի աւարտէն ետք «իրաքեան բանակին սիւնը» պիտի ըլլան:

Մինչ այդ, իրաքեան բանակը յաջողեցաւ վերատիրանալ Իրաքի մեծագոյն քարիւղահանք Պիժիի: Իրաքեան օդուժը ռմբակոծեց Թելաֆրի մէջ գտնուող ՏԱՀԵՇ-ի դիրքերը եւ անոր զինեալներուն ստիպեց դէպի Մուսուլի արեւմուտքը գտնուող թաղամասերը նահանջել: Բանակը Պաղտատէն Պալատ երկարող ճամբան առաւ իր վերահսկողութեան տակ: Քերքուքի մէջ փեշմերկաները գրաւեցին նահանգին հարաւը գտնուող Պաշիր գիւղը, ուրկէ վտարեցին ՏԱՀԵՇ-ի զինեալները:

Իրաքեան զինեալ ուժերու ընդհանուր հրամանատարի բանբեր Քասեմ Աթթա յայտնեց, որ իրաքեան ապահովական ուժերը ՏԱՀԵՇ-ին պիտի չարտօնեն իրաքեան ոչ իսկ թիզ մը հողի վրայ մնալ:

Միւս կողմէ, Իրանի նախագահ Հասան Ռուհանի երէկ յայտարարեց. «Իրան իր կարելին պիտի ընէ՝ պաշտպանելու համար Իրաքի մէջ գտնուող սրբավայրերը»: Իրանեան Պասիժ ուժերու հրամանատար Մոհամետ Ռիտա Թաքատի իր կարգին յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներն են, որոնք Իրաքի մէջ ՏԱՀԵՇ-ը գործի լծած են՝ օգտուելով իրաքեան կառավարութեան տկարութենէն: Ան ըսաւ, որ ամերիկեան գաղտնի սպասարկութեան ղեկավարները քիւրտ ղեկավարներէն պահանջած են իրենց ուժերը հեռացնել ՏԱՀԵՇ-ի դէմ ճակատումներէն, որպէսզի իրենք կարենան կացութիւնը վերահսկել եւ ղեկավարել:

Սէուտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարար Սէուտ Ֆայսալ յայտնեց, որ Իրաքի ներկայ կացութիւնը իր մէջ կը պարունակէ քաղաքացիական պատերազմի մը ազդանշանները, որոնց շրջանին վրայ ունենալիք հետեւանքները կարելի չէ կռահել: Ան դարձեալ իրաքեան կառավարութիւնը ամբաստանեց «յարանուանական գործելաոճ» կիրարկելու յանցանքով: Ան նշեց, որ սուրիական տագնապը կը թուի, թէ նպաստած է Իրաքի իրադարձութեանց:

Մոսկուա 20 Յունիսին Քիեւէն 75 Միլիոն Տոլարի Վճարում Կ՛ակնկալէ

ԻԹԱՐ-ԹԱՍՍ կը հաղորդէ, որ Ռուսիոյ ելեւմուտքի փոխնախարար Սերկէյ Սթորչաք լրագրողներուն յայտնած է, որ Մոսկուա 20 յունիսին Ուքրանիայէն 75 միլիոն տոլարի վճարում կ՛ակնկալէ՝ պարտատոմսերու դեկտեմբերեան թողարկման փակման հաշւոյն:

20 յունիսին, Ուքրանիան պէտք է պարտատոմսերու կէս տարուան համար վճարում կատարէ, որոնց թողարկումը երեք միլիառ տոլարով Ռուսիան ձեռք բերած է 2013-ի դեկտեմբերին:

Բացի ատկէ, Սթորչաք հաղորդած է, որ Քիեւին 15 միլիառ տոլար ելեւմտական օգնութեան երկրորդ բաժինի յատկացումը, որուն մասին համաձայնութիւն գոյացած էր Ուքրանիոյ նախկին նախագահ Վիքթոր Եանուքովիչի օրօք, օրակարգի վրայ չէ:

Ըստ Համաշխարհային Խաղաղութեան Ցուցակին. Սուրիան Փոխարինած Է Աֆղանիստանը՝ Իբրեւ Աշխարհի Նուազագոյն Խաղաղ Երկիր

Բրիտանական «Տը Թելեկրաֆ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ ըստ Տնտեսութեան եւ խաղաղութեան հիմնարկին, աշխարհը վերջին 12 ամիսներուն ընթացքին շարունակած է խաղաղութենէն եօթնամեայ անկումը: Ըստ Համաշխարհային խաղաղութեան ցուցակին, որ հրապարակուած է Իրաքի վերջին զարգացումներէն առաջ, Սուրիան փոխարինած է Աֆղանիստանը՝ իբրեւ աշխարհի նուազագոյն խաղաղ երկիրը:

Իրաքը Սուրիայէն եւ Աֆղանիստանէն ետք կը գտնուի 4-րդ դիրքին վրայ, Ռուսիան՝ 10-րդ, Իսրայէլը՝ 13-րդ, Լիբանանը՝ 16-րդ, Եգիպտոսը՝ 18-րդ, Թուրքիան՝ 34-րդ, Ազրպէյճանը՝ 39-րդ, Վրաստանը՝ 51-րդ, Միացեալ Նահանգները 61-րդ, իսկ Հայաստանը՝ 65-րդ:

Իսլանտան պահպանած է իր ամէնէն խաղաղ երկրի կարգավիճակը: Անոր կը հետեւին յաջորդաբար Դանիան, Աւստրիան, Նոր Զելանտան, Զուիցերիան, Ֆինլանտան եւ Քանատան:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

«Մեծագոյն Սատանայ»-ին Եւ Դժոխքի Միջեւ Ընտրանքի Մը Հրամայականը

Իրաքի եւ Շամի իսլամական պետութիւն (ՏԱՀԵՇ) խմբաւորումին Իրաքի մէջ արձանագրած զինուորական նկատառելի յառաջխաղացքը ներկայ պահու դրութեամբ ջնջած է Իրաքի եւ Սուրիոյ միջեւ սահմանը եւ իրողական գետնի վրայ գոյացուցած նոր պետութիւն մը՝ այդպիսով ոչ միայն մասամբ իրագործելով նշեալ կազմակերպութեան նպատակը, այլ նաեւ ջնջելով 16 մայիս 1916-ին ստորագրուած Սայքս-Փիքօ համաձայնութեամբ գծուած Սուրիա-Իրաք սահմանը: Եթէ պահ մը աչք նետենք քարտէսին, պիտի տեսնենք, որ Սուրիա-Իրաք ուղղահայեաց սահմանագիծը փոխարինուած է հորիզոնական երկու սահմաններով. գոյացած է իսլամական էմիրութիւն մը, որուն հիւսիսը արդէն նախապէս գոյացած էր վարչական գետնի վրայ երկթեւ՝ քրտական տարածք մը:

Սուրիոյ եւ Իրաքի մէջ քարիւղով հարուստ շրջաններուն իսլամական արմատական կազմակերպութեան մը կողմէ գրաւումը եւ դէպի Պաղտատ, Քարպալա եւ Նաժաֆ յառաջխաղացքը կը վտանգէ թէ՛ Միացեալ Նահանգներու, թէ՛ Իրանի շահերը, իրողութիւն մը, որ երկու երկիրներուն միջեւ Իրաքի հարցով համագործակցութեան կարելիութիւն ստեղծած է: Իրանի Ազգային անվտանգութեան բարձրագոյն խորհուրդի քարտուղար Ալի Շամհանի հերքեց Իրաքի իրավիճակին շուրջ ուղիղ երկխօսութեան մը հաւանականութեան մասին շրջանառութեան մէջ եղող լուրը, իսկ Փենթակոն յայտարարեց, որ Իրաքի մէջ զինուորական հաւանական գործողութեանց համար Թեհրան-Ուաշինկթըն համակարգում մը գոյութիւն չունի: Ճիշդ է, որ այդպիսի համագործակցութիւն մը այս պահուս գոյութիւն չունի, սակայն յառաջիկայ օրերուն կրնայ գոյանալ: Այն իրողութիւնը, որ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Ճոն Քերրի այդպիսի համագործակցութեան մը կարելիութիւնը չբացառեց, կը վկայէ այն մասին, որ ամերիկեան կողմը այդ մէկը կը փափաքի: Կը մնայ տեսնել, թէ իրանեան կողմը իրեն երկարած ձեռքը պիտի սեղմէ՞: Այստեղ պէտք է նկատի ունենալ նաեւ կարեւոր ազդակ մը. իրաքեան իշխանութիւնները Ուաշինկթընի օժանդակութիւնը խնդրած են, եւ ամերիկեան օդանաւակիր մը արդէն իսկ կ՛ուղղուի դէպի Արաբական ծոց…

Իրաքի մէջ ՏԱՀԵՇ-ի դէմ պայքարին մէջ Ուաշինկթընի եւ Թեհրանի միջեւ համակարգում մը որոշ չափով պիտի սահմանափակէ ամերիկեան ուժերու ներխուժումին ու հեռացումին պատճառով Իրաքի մէջ Իրանի ունեցած ներկայ մեծ ազդեցութիւնը: Այդպիսի զարգացում մը իրանեան իշխանութիւններուն համար կրնայ հաճելի չըլլալ, սակայն կը թուի ողջամիտ ընտրանք մը ըլլալ՝ նկատի ունենալով անոր այլընտրանքը:

Սատտամ Հիւսէյնի իշխանութեան տապալումէն ետք, երկրին շիի մեծամասնութիւնը ժողովրդավարութեան հոլովոյթին իբրեւ բնական արդիւնք ստանձնեց երկրին ղեկավարութիւնը, ինչ որ սիւննիներուն մօտ ստեղծեց դժգոհութիւն մը, որ տարիներու ընթացքին խորացաւ: Այսօր դժգոհութիւնը հասած է այնպիսի աստիճանի մը, որ Քայիտայի դէմ պայքարին մէջ իրաքեան իշխանութեանց աջակցած սիւննի ցեղախումբերը այժմ կ՛աջակցին Քայիտայի առնչակից ՏԱՀԵՇ-ին եւ անոր հետ կ՛արշաւեն ոչ միայն դէպի Աբբասական խալիֆայութեան նստավայր՝ Պաղտատ, այլ նաեւ շիիներու մեծագոյն սրբավայրեր Քարպալա եւ Նաժաֆ: Շիիներու մեծագոյն հեղինակութիւններէն աւագ այաթոլլա Ալի Սիսթանի Իրաքի շիիներուն կոչ ուղղեց իրաքեան բանակին օժանդակելու: Կոչ մը, որ անպատասխան չմնաց. պատկերասփիւռի կայաններ ցուցադրեցին, թէ ինչպէ՛ս շիի կրօնաւորներ Քուրանը իրենց ձեռքերուն կ՛օրհնեն կամաւորները: Այլ խօսքով՝ Իրաքի մէջ ստեղծուած է յարանուանական պատերազմ մը, եւ Իրանի կողմէ զինուորական միակողմանի որեւէ ուղղակի միջամտութիւն շրջանին մէջ առկայ սիւննի-շիի սուր լարուածութիւնը պիտի վերածէ բացայայտ պատերազմի մը, որուն միայն աղէտալի ըլլալը կանխատեսելի է: Այս առումով Ուաշինկթընի հետ գործակցութիւնը այդպիսի զարգացումի մը ժխտական ազդեցութիւնը նկատառելի չափով կը մեղմացնէ:

Միացեալ Նահանգներ եւ Իրան Աֆղանիստանի մէջ թալեպաններու վարչակարգին տապալման համար համագործակցած են: Այսօր անոնք կրնան գործակցիլ քարիւղով հարուստ եւ յարանուանական գետնի վրայ զգայուն շրջանի մը մէջ իսլամական էմիրութեան մը ստեղծման ծրագիրի տապալման համար. այլընտրանքը շրջանային մակարդակի վրայ դժոխային պայմաններու ստեղծումն է:

Իրանեան իշխանութիւնները կանգնած են «Մեծագոյն սատանայ»-ի եւ դժոխքի միջեւ անմիջական ընտրանք մը կատարելու հեգնական ընտրանքին առջեւ: Կը մնայ սպասել եւ տեսնել, թէ Թեհրան ինքնագլուխ պիտի գործէ՞, ամերիկեան վարչակազմին հետ պիտի համագործակցի՞, թէ՞ ձեռնածալ մնալով՝ Իրաքի շիիներուն եւ շիի մեծագոյն սրբավայրերու պաշտպանութեան գործը իրողապէս «Մեծագոյն սատանայ»-ին պիտի վստահի:

ՎԱՀՐԱՄ ԷՄՄԻԵԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Ատոմ Էկոյեանի «Տէվըլզ Նօթ» Նոր Ժապաւէնի Ցուցադրութիւն

Աթէնքի շարժապատկերի սրահներուն մէջ սկսած է ցուցադրուիլ քանատահայ բեմադրիչ Ատոմ Էկոյեանի «Տէվըլզ նօթ» խորագրեալ նոր ժապաւէնը, որ վաւերագրական պատմութիւն մըն է՝ հիմնուած Մեմֆիսի մէջ պատահած իրական դէպքի մը վրայ:

Ժապաւէնը կը պատմէ երեք դեռահասներու մասին, որոնք 1993-ին մեղադրուեցան երեք պատանիներու՝ 8 տարեկան սկաուտ փոքրերու սպանութեամբ, Ամերիկայի Արքանսաս նահանգի Ուեսթ Մեմֆիս քաղաքին մէջ: Ոստիկանութեան պաշտօնական տեսակէտին համաձայն, երեխաներուն սպանութիւնը տեղի ունեցած է «սաթանիստ» ծէսի մը ընթացքին: Դեռահասները դատապարտուած են սպանութիւն կատարած ըլլալու յանցանքով եւ անոնցմէ մէկը դատապարտուած է ցմահ բանտարկութեան:

Էկոյեան նշած է, թէ ժապաւէնը կը բացայայտէ դատավճիռներու վարագոյրի ետին առկայ մարդկային ճակատագիրներն ու ողբերգութիւնը:

Ժապաւէնի հիմնական դերերը ստանձնած են հոլիվուտեան ծանօթ աստղեր Քոլին Ֆըրթ եւ Ռիզ Ուիտերսփուն:

Վիրահայոց Թեմի Առաջնորդին Այցելութիւնը Աճարիա

Յունիս 7-9 վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգէն եպս. Միրզախանեան առաջնորդական այցելութիւն մը տուաւ Պաթումի:

Սրբազան հայրը 7 յունիսին Պաթումի Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ մասնակցեցաւ «Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոց» եւ «Վռամշապուհ» հայերէնի ուսուցման միօրեայ դպրոցներու աշակերտներու փոխադրական եւ աւարտական քննութիւններուն՝ իր օրհնութիւնը բաշխելով անոնց: Ան գնահատեց կրթական բաժնի աշխատակազմի գործունէութիւնը, նաեւ՝ միօրեայ դպրոցներու աշխատանքը:

Նոյն օրը առաջնորդը հանդիպում ունեցաւ եկեղեցւոյ երիտասարդական միութեան անդամներուն հետ, որոնց ուղղեց բարեմաղթութիւններ եւ տուաւ անհրաժեշտ պատգամներ:

Երեկոյեան սրբազանը իր մասնակցութիւնը բերաւ սայաթնովեան «Վարդատօն»-ի 100-ամեակին նուիրուած ձեռնարկին, որմէ ետք ան հանդիպում ունեցաւ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ Ծխական խորհուրդի անդամներուն հետ, որուն ընթացքին քննարկուեցան եկեղեցին յուզող հարցեր:

Յունիս 8-ին, Ս. Հոգեգալստեան տօնին առիթով, Պաթումի Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ սրբազանը մատուցեց Ս. պատարագ եւ իր քարոզին մէջ կոչ ուղղեց՝ հաւատարիմ մնալու քրիստոնէական հաւատքին, սիրելու լեզուն, պահելու աւանդութիւնները:

Նոյն օրը երեկոյեան Պաթումի «Եդեմ» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ «Վրաստանը մեր տունն է» համայնքային տօնական ձեռնարկ՝ նուիրուած Վրաստանի եւ Հայաստանի մէջ պետականութեան վերականգնման տօներուն:

Աւարտին Վազգէն եպս. Միրզախանեան բարձր գնահատեց Հայաստանի գլխաւոր հիւպատոսութեան եւ հոգեւոր հովուութեան համայնքային գործունէութիւնը՝ կոչ ուղղելով եռանդով շարունակելու աշխատանքները: Ապա ան կազմակերպիչներուն նուիրեց Էջմիածինէն բերուած մանրանկարներ:

«Բագին»-ի 50-Ամեակի Հանդիսաւոր Նշում

2012-ին ամբողջացաւ «Բագին» գրական հանդէսի հիմնադրութեան յիսնամեակը: Թէեւ երկու տարուան ուշացումով, սակայն օգտուելով հանդէսի խմբագիր, գրող-հրապարակախօս Յակոբ Պալեանի Լոս Անճելըս ներկայութենէն, 2 մայիսին Կլենտէյլի «Գրիգոր եւ Մարիամ Գարամանուկեան» երիտասարդական կեդրոնին մէջ, հովանաւորութեամբ Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան, կազմակերպութեամբ Շրջանային վարչութեան գրական-գեղարուեստական յանձնախումբին, գործակցութեամբ «Ասպարէզ» օրաթերթի խմբագրութեան եւ «Սարդարապատ» գրախանութի տնօրէնութեան, տեղի ունեցաւ «Բագին»-ի կէս դար եւ աւելի շարունակուող երթին նուիրուած ձեռնարկ:

Ձեռնարկի բացման խօսքը արտասանեց Սեդա Գրիգորեան: Ան վեր առաւ հանդէսի հոգեմտաւոր, ազգային, գրական եւ մշակութային արժանիքները՝ հիմնադիր եւ իրերայաջորդ սերունդներու կեանքին մէջ, իբրեւ կորսուած Արեւմտահայաստանի յուշ, սփիւռքահայութեան ինքնութեան կռուան, գրական տարբեր սեռերու ստեղծագործական ստուար ժառանգ, արեւմտահայերէնի պաշտպանութեան եւ զարգացման գեղարուեստական զինանոց, որ սահմանուած է տեւելու նաեւ նոր օրերու սերունդներու կեանքին մէջ՝ Հայաստան եւ սփիւռք:

Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան անդամ Վահէ Ժամագործեան անդրադարձաւ «Բագին»-ի հիմնադրման պայմաններուն՝ իբրեւ Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան օրուան Բիւրոյի նախաձեռնութիւն, պատմականը ընելով ամբողջ յիսուն տարի հայ կեանքին ուղեկցած հանդէսին ու դրուատելով հիմնադիր սերունդին բերած նպաստը՝ հայ վերապրող գրողներու, ցեղասպանուած արեւմտահայութեան մտաւոր թռիչքներու եւ հետագայ սերունդներու արտայայտման մնայուն բեմ դարձած «Բագին»-ի ստեղծման ճիգին մէջ:

Ժամագործեան նշեց նաեւ Պօղոս Սնապեանի 42-ամեայ խմբագրութեան տարիներուն «Բագին»-ի ցուցաբերած քաղաքական կեցուածքը՝ խորհրդային կարգերու կողմէ ընդդէմ ազգայինն ու հայոց լեզուն ցուցաբերուած անբարենպաստ մթնոլորտին նկատմամբ, եւ յիշեց, թէ

ինչպէ՛ս «Բագին» հանդիսացաւ նաեւ ոգեղէն կամուրջ՝ ազգային մտածողութեան տէր Հայաստանի գրողներու եւ սփիւռքի հայութեան միջեւ՝ հասնելով մինչեւ մեր օրերու «Բագին»-ը, որուն վերջին տասը տարուան խմբագիրն է Յակոբ Պալեան: Ան իր խօսքին մէջ ակնարկութիւն ըրաւ նաեւ արեւմտահայ լեզուի անաղարտ պահպանման, «Բագին»-ը նկատեց կարեւոր ձեռնարկ՝ աշխարհի տարածքին հայոց լեզուի գոյատեւումը ամրապնդելու իմաստով, եւ նշեց, որ այս առումով, անգնահատելի գործ կը կատարէ նաեւ Յակոբ Պալեան, որ նախանձախնդրութիւնն ունի կապ հաստատելու աշխարհի բոլոր գրողներուն հետ, Հայաստանի գրիչներուն հետ, որպէսզի շարունակուի «Բագին»-ի երթը՝ մաքուր լեզուով եւ նոր շնչառութեամբ:

Այնուհետեւ, խմբագիր Յակոբ Պալեան լուսարձակի տակ առաւ «Բագին»-ի ներկայ իրավիճակն ու դիմագրաւած դժուարութիւնները՝ նիւթականէն սկսեալ մինչեւ արեւմտահայ գրողներու հետզհետէ նօսրացումը, միաժամանակ շեշտելով հանդէսի սկզբունքային մօտեցումները՝ լեզուի անաղարտութեան պահպանման տեսակէտէն, ապա՝ բաժանորդներու ոչ յուսադրիչ թիւը եւ այլ երկիրներ «Բագին»-ի առաքման խնդիրները, յիշելով նաեւ, որ Կեդր. վարչութիւնը վերջերս առաքման հարցին բարւոք լուծում գտած է ու կը մնայ, որ յատկապէս մեծաթիւ հայ գաղութները ըլլան աւելի ուշադիր, աւելի նախանձախնդիր «Բագին»-ի հանդէպ, որպէսզի անիկա շարունակէ իր երթը նաեւ նոր ժամանակներու մէջ:

Աւարտին շնորհակալական խօսքով հանդէս եկաւ Համազգայինի Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանային վարչութեան անդամ Րաֆֆի Հարպոյեան:

«Հայրենիք»-ի 115-Ամեակին Նուիրուած Ձեռնարկ

«Հայրենիք»-ի 115-ամեակի ձեռնարկներու ծիրին մէջ վերջերս Շիքակոյի մէջ, Արփի Սեֆերեանի բնակարանին մէջ տեղի ունեցաւ յիշատակելի ձեռնարկ մը:

Արեւելեան շրջանի Կեդրոնական կոմիտէի անունով խօսք առաւ օրուան հանդիսավար Անդրանիկ Գասպարեան:

«Հայրենիք»-ի խմբագիր Զաւէն Թորիկեան անդրադարձաւ հայ թերթի կարեւորութեան՝ նշելով, թէ բոլոր գաղութներուն մէջ, մեծ թէ փոքր հայորդին, եկեղեցոյ, հայ կեդրոնի եւ կրթօճախի կողքին ունեցած է թերթը: Ապա ան յայտնեց, թէ շնորհիւ գաղութներու ցուցաբերած զուրգուրանքին՝ կարելի եղած է պահել հայ թերթը եւ այս պարագային՝ «Հայրենիք»-ը:

Օրուան բանախօս փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեան անդրադարձաւ ուսանողութեան օրերուն, Լիբանան կեցութեան ընթացքին ձեռք ձգած փորձառութեան մասին՝ պատմելով դրուագներ: Ան սահիկներ ցուցադրեց մօտաւորապէս վաթսուն տարի առաջ կատարած իր ութամսեայ այցելութեան մասին՝ բաղդատելով աշխարհաքաղաքական եւ ընկերային ներկայի իրավիճակին հետ: Ան անդրադարձաւ նաեւ իր մանկութեան, պատանեկութեան եւ երիտասարդութեան ու յատկապէս ազգային բնագաւառէն ներս կազմաւորման գլխաւոր հանգրուաններուն:

Նշենք, թէ այս առթիւ կարելի եղաւ հաւաքել շուրջ 25 հազար տոլարի գումար մը:

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԱՇԽԱՐՀ

Ուիլիըմ Շէյքսփիր՝ Հանդիսատեսներուն «Հոգեբոյժը»

ՆՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆ, ԷԼԻԶԱԲԷԹԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻ ՀԱՆԴԻՍԱՏԵՍՆԵՐ «ԿԼՈԲ» ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ ԿԸ ՓՈՒԹԱՅԻՆ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ: «ՏԻ ԻՆՏԻՓԵՆՏԸՆԹ» ԿԸ ԲԱՑԱՅԱՅՏԷ ՇԷՅՔՍՓԻՐԻ ԳՐԱԻՉՈՒԹԵԱՆ ՄԷԿ ԱՅԼ ՊԱՏՃԱՌԸ:

Շէյքսփիրի ժամանակներուն խորհրդատու հոգեբաններ չկային: Սակայն անոնք այնպիսի ժամանակներ էին, ուր կը գերիշխէին համաճարակները, հրապարակային գլխատումները, պատերազմն ու բանտարկութիւնը: Հետեւաբար հանդիսատեսներ հաւանաբար կարիքը կը զգային զօտեպնդումի:

Իսկ այժմ մասնագէտներ կը հաւատան, թէ Շէյքսփիրի թատերախաղերը պարզապէս փախուստ մը չէին տառապանքի եւ կորուստի աշխարհէն, այլ նաեւ կ'օգնէին հանդիսատեսին՝ դիմագրաւելու իր սեփական ենթագիտակցական աշխարհը, ձեւով մը կանխելով Սիկմընտ Ֆրոյտի աշխատանքը եւ արդի ջղագիտութիւնը:

Նոր ուսումնասիրութիւնը, որուն վերնագիրն է՝ «Ուիլիըմ Շէյքսփիր իբրեւ հոգեբան», կը զուգադիպի բրիտանացի աշուղին ծննդեան 450-րդ տարեդարձին:

Անիկա մտածել կու տայ, թէ «Կլոպ» թատերասրահին հանդիսատեսները ինչպէ՛ս կը սորվէին աւելի լաւ հասկնալ իրենք զիրենք՝ տեսնելով Շէյքսփիրի հզօր թատերախաղերուն բնորոշ թերութիւններով լեցուն եւ կիրքերով վառուած տիպարները:

Փօլ Քոմպէ՝ այն հոգեբոյժը, որ գրի առած է ուսումնասիրութիւնը, կ'ըսէ, թէ Շէյքսփիրի ուշ շրջանի գործերը լեցուն են մարդկային բարդ հոգեբանութեամբ:

Հոգեվերլուծաբաններ միշտ ալ համաձայն գտնուած են, թէ Շէյքսփիրի թատրերգութիւնները կը բովանդակեն բազմաթիւ թաքուն իմաստներ եւ մարդկային վիճակը պեղող խորաթափանց դիտարկութիւններ: Իսկ այժմ նոր ուսումնասիրութիւն մը նաեւ մտածել կու տայ, թէ Շէյքսփիր հաւանաբար նաեւ կանուխ ժամանակներու ջղագէտ մըն էր, որ կ'ապացուցէր, թէ ինչպէ՛ս լեզուն կրնար գործի լծել ուղեղին նշանները:

«Հաու Շէյքսփիր թեմփեսթ տը պրէյն» (Շէյքսփիր ինչպէ՛ս փոթորիկի կը մատնէ ուղեղը) վերնագիրով յօդուածը կը բացատրէ, թէ ինչպէ՛ս Շէյքսփիրի քերականութիւնը հանդիսատեսին կը ստիպէ աւելի գործօն դեր ստանձնել՝ երկիմաստութեան մը իմաստը ըմբռնելու մէջ:

Յօդուածին հեղինակները՝ Լիվըրփուլի մէջ Պանկոր համալսարանէն Ճոն Մուրզ եւ Պարսելոնայի համալսարանէն Փոմփէու Ֆապրա ցոյց կու տան, թէ ինչպէ՛ս ի տարբերութիւն՝ սովորական եզրերու՝ արտասովոր բառեր արտասովոր աշխատանքի կը մղեն ուղեղը:

Պատրաստեց՝
Լ. ԿԻՐԼՈՅԵԱՆ – ՍՐԱՊԵԱՆ

ԿՆՈՋԱԿԱՆ

Ծով… Արեւ… Պղնձագոյն Մորթ

1- *Երբ երկինքը ամպոտ է, արեւահար ըլլալու վտանգ չկայ:*

Սխա՛լ: Ամպերը որոշ տոկոսով մը կը պաշտպանեն մեզ անդրմանիշակագոյն ճառագայթներէն. հետեւաբար բոլոր նախզգուշութիւնները պէտք է առնել նոյնիսկ ամպոտ օդին:

2- *Երբ հովանոցի տակ եմ, 100 տոկոսով պաշտպանուած եմ:*

Սխալ: Ճիշդ է, որ հովանոցը մասամբ կը պաշտպանէ արեւէն, սակայն գետնի աւազը ճառագայթներուն մէկ մասը ետ մեզի կը ղրկէ. հետեւաբար պէտք է պաշտպանուիլ նոյնիսկ հովանոցի տակ:

3-*Օրուան որոշ ժամերուն արեւը ա՛լ աւելի վնասակար է:*

Ճիշդ: Ժամը 12:00-էն յետմիջօրէի ժամը 4:00-ը անդրմանիշակագոյն ճառագայթները չափազանց զօրաւոր կ՛ըլլան եւ մանաւանդ՝ վտանգաւոր: Եթէ այս ժամերուն ծովափը գտնուիք, պաշտպանուեցէք յատուկ սերերով, արեւի ակնոցով եւ գլխարկով:

4- *Կարգ մը ուտելիքներ կ՛օգնեն, որպէսզի մորթը լաւ գոյն առնէ:*

Ճիշդ: Յատկապէս՝ ստեպղինը, ծիրանը, լոլիկը, սեխը…

5- *Երբ ջուրին մէջ ենք, արեւահար ըլլալու վտանգ չկայ:*

Սխալ: Թաց մարմինը ա՛լ աւելի զգայուն կ՛ըլլայ անդրմանիշակագոյն ճառագայթներու թափանցումէն, իսկ ջուրի կաթիլները խոշորացոյցի դեր կատարելով՝ աւելի եւս կը շեշտեն ճառագայթներուն ազդեցութիւնը:

6-*Երբ մորթը պղնձագոյն դարձած է, ալ կարելի է պաշտպանող սերերէն հրաժարիլ:*

Սխալ: Երբեք պէտք չէ դադրիլ արեւէն պաշտպանող սեր գործածելէ, բայց կարելի է փոխել սերին տեսակը, որուն վրայ նշուած կ՛ըլլայ պաշտպանութեան աստիճանը: Հոս կ՛արժէ նշել, որ արեւէն պաշտպանող սերերը կը կրեն որոշ յապաւումներ եւ թիւեր, որոնք ցոյց կու տան անոնց

պաշտպանութեան աստիճանները: Կարելի չէ նոյն սերը գործածել ծովափ երթալու առաջին երեք օրերուն եւ շաբաթ մը ետք:

7- *Արեւը մորթին բշտիկները դարմանող միակ դեղն է:*

Սխալ: Եթէ արեւը կը չորցնէ եւ ժամանակաւորապէս կը չէզոքացնէ բշտիկները, անգամ մը որ մորթը իր նախկին գոյնը վերագտնէ, բշտիկները կը վերայայտնուին:

8- *Ծովափը ժամը անգամ մը պէտք է վերանորոգել արեւէն պաշտպանող սերը:*

Ճիշդ: Արեւը, հովը, աւազն ու ջուրը պատճառ կ՛ըլլան, որ սերը իր ազդեցութիւնը կորսնցնէ, հետեւաբար թելադրելի է ժամը անգամ մը կրկին սերով օծուիլ:

Ի՞նչ Է Արեւահարութիւնը

Արեւահարութիւնը առաջին աստիճանի մորթի այրուածք է, որուն պատճառը չափազանցուած ձեւով արեւին ճառագայթներուն պարզուիլն է գեղեցիկ գոյն ստանալու նպատակով:

Արեւահարութիւնը պատճառ կ՛ըլլայ, որ մորթին վրայ կարմիր արատներ յայտնուին եւ խնդրոյ առարկայ անձին ցաւեր պատճառեն: Այս արատները կը յայտնուին արեւին պարզուելէ քանի մը ժամ ետք, ապա մորթը կը սկսի կեղուըուիլ:

Աւելի յառաջացած պարագաներու մորթին վրայ կը յայտնուին ուռեցքներ. պէտք չէ զանոնք պայթեցնել, որպէսզի բորբոքում չյառաջանայ:

Արեւահարութիւն մը միջին հաշուով 2-3 օր կը տեւէ. զայն դարմանելու համար պէտք է մորթը ծեփել յատուկ սերով, հրաժարիլ արեւին պարզուելէ եւ չփորձել պայթեցնել մորթին վրայ յայտնուած ուռեցքները:

Արեւահարութիւն մը շատ աւելի ծանր կրնայ ըլլալ, եթէ արեւին վնասակար ճառագայթները թափանցած ըլլան մորթին խոր խաւերը. նման պարագայի անպայման բժիշկին պէտք է դիմել:

Արեւահարութիւնը, յաճախակի կրկնուելու պարագային, կրնայ խնդրոյ առարկայ անձին մօտ մորթի քաղցկեղ յառաջացնել:

Փաստուած է, որ բաց գոյն մորթ ունեցող անձերը աւելի զգայուն են արեւի ճառագայթներուն եւ աւելի ենթակայ՝ արեւահարութեան: